

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

09.11.2020. Nr. 1.7-2/1195

Uz 02.10.2020. Nr. b/n

Liepājas pilsētas pašvaldībai ZAB “Kreics & Partneri”

Par pašvaldības SIA “Liepājas enerģija”

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir saņēmusi Liepājas pilsētas pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) iesniegumu par līdzdalības izvērtējumu pašvaldības kapitālsabiedrībā SIA “Liepājas enerģija”.

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88.panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, t.sk. ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējumu, kā arī konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošajām biedrībām vai nodibinājumiem.

Pašvaldība ir veikusi VPIL 88.panta otrajā daļā paredzēto rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu attiecībā uz tvaika piegādes un gaisa kondicionēšanas pakalpojumu, kā arī lūgusi Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras un Latvijas siltumuzņēmumu asociācijas viedokli.

No KP iesniegtā Pašvaldības izvērtējuma par līdzdalības saglabāšanu SIA “Liepājas enerģija” konstatējams, ka SIA “Liepājas enerģija” ir dibināta ar mērķi nodrošināt no pašvaldības autonomās funkcijas izrietošus pārvaldes uzdevumus, t.i., organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (siltumapgādi). SIA “Liepājas enerģija” stratēģiskie mērķi – saglabāt vienotu centralizētās siltumapgādes sistēmu kā efektīvāko siltumapgādes risinājumu; panākt siltumenerģijas izmaksu samazinājumu, maksimāli samazināt siltuma zudumus; pilnveidot ražošanu un pārvades infrastruktūru, izmantojot modernākās tehnoloģijas; atjaunot siltumtīklus un izmantot koģenerācijas staciju, lai

nodrošinātu zemākas pārvades un ražošanas izmaksas; palielināt komercdarbības efektivitāti un rentabilitāti, lai nodrošinātu uzņēmuma un Liepājas siltumapgādes infrastruktūras ilgtermiņa attīstību.

Kā darbības veidi ir norādīti:

1) tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana (siltumenerģijas ražošana, sadale, pārvade un realizācija);

2) elektroenerģijas realizācija.

Pašvaldības ieskatā SIA "Liepājas enerģija" darbība atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punktam.

Attiecībā uz tvaika piegādes un gaisa kondicionēšanas (siltumenerģijas ražošanas, pārvades, sadales un tirdzniecības) pakalpojumu, KP norāda, ka saskaņā ar Enerģētikas likuma 51.panta pirmo daļu pašvaldības, veicot likumā noteikto pastāvīgo funkciju, organizē siltumapgādi savā administratīvajā teritorijā, kā arī veicina energoefektivitāti un konkurenci siltumapgādes un kurināmā tirgū¹.

Tā kā centralizētā siltumapgāde (pārvade un sadale) un siltumenerģijas ražošana un tirdzniecība ir atsevišķi pakalpojumi², KP secina, ka centralizētās siltumapgādes pārvades un sadales pakalpojumu sniegšanas tirgū vēsturiski var būt izveidojies dabiskais monopols, kas izskaidrojams ar infrastruktūras izveidi un uzturēšanu un šo pakalpojumu sniegšanas tirgū vairāku konkurējošu tirgus dalībnieku darbība var nebūt iespējama un nebūtu lietderīga, t.sk., ņemot vērā, ka Pašvaldības teritorijā izbūvētā siltumapgādes infrastruktūra nav atsavināma vai nododama lietošanā citam komersantam, jo tās izbūvei un attīstīšanai ir tikuši piesaistīti Eiropas Savienības finanšu instrumentu līdzekļi. Līdz ar to, KP atzīst, ka SIA "Liepājas enerģija" sniegtie pamata pakalpojumi - tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana (pārvade un sadale) – ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē.

Attiecībā uz siltumenerģijas ražošanas un tirdzniecības pakalpojumu sniegšanu, no Pašvaldības izvērtējuma secināms, ka Pašvaldības teritorijā nav citu tirgus dalībnieku, kas nodrošinātu šos pakalpojumus, tādējādi, KP atzīst, ka atbilstoši VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punktam SIA "Liepājas enerģija" nodrošinot siltumenerģijas ražošanu un tirdzniecību, novērš tirgus nepilnību. Tomēr KP norāda, ka tās ieskatā šo pakalpojumu sniegšanas tirgū potenciāli ir iespējama konkurence, tādējādi gadījumā, ja šo pakalpojumu sniegšanas tirgū vēlētos ienākt privātie tirgus dalībnieki, SIA "Liepājas enerģija" atbilstoši Enerģētikas likuma 48. un 49.pantam būs jānodrošina iespējas arī privātajiem tirgus dalībniekiem realizēt to saražoto siltumenerģiju.

Attiecībā uz elektroenerģijas realizācijas pakalpojumu, KP secina, ka Pašvaldība nav veikusi izvērtējumu, t.sk., juridisko, ekonomisko un ietekmes uz konkurenci izvērtējumu, lai pamatotu attiecīgā pakalpojuma sniegšanu. KP norāda, ka izvērtējums ir veicams par katru kapitālsabiedrības darbības veidu, kā arī tas nedrīkst būt formāls.

Pēc SIA "Liepājas enerģija" tīmekļa vietnē publiski pieejamās informācijas³, SIA "Liepājas enerģija" elektroenerģiju (vienlaikus ar siltumenerģiju) ražo biomasas koģenerācijas stacijā (Kaiju ielā 33, Liepājā), kas ir lielākais SIA "Liepājas enerģija" siltumavots un gāzes koģenerācijas stacijā (Tukuma ielā 2, Liepājā).

KP norāda, ka tās ieskatā pirmšķietami elektroenerģijas ražošanas un realizācijas tirgū nav vērojama tirgus nepilnība, t.i., nav konstatējams VPIL 88.panta pirmās daļas 1.punktā ietvertais priekšnoteikums - situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt

¹ Enerģētikas likums, sk. <https://likumi.lv/ta/id/49833-energetikas-likums>

² Sk. SPRK Energoapgādes pakalpojumu komersantu reģistru, <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiYmIyYjVmYjQtZGNhOS00YzgwLThiMmEtN2IwMWU2OTUwZGRkIiwidCI6ImU0MGNhOTA5LTg3YmEtNGQ2NS05MTIILTU1YjVIMGRlODUwNSIsImMiOiJh9>

³ <https://liepajasenerģija.lv/par-mums/razosanas-objekti/>

sabiedrības ienterešu īstenošanu attiecīgajā jomā.⁴ Tomēr, ņemot vērā ieguldītās investīcijas attiecīgās infrastruktūras izbūvei un apstākļi, ka elektroenerģijas ražošana koģenerācijas stacijās ar koģenerācijas iekārtām notiek vienlaicīgi ar siltumenerģijas ražošanu vienotā tehnoloģiskajā procesā (izņemot kondensācijas režīmu⁵), tādējādi nodrošinot maksimālu energoresursu izmantošanas efektivitāti, attiecīgi KP ieskatā pie šādiem apstākļiem, ja elektroenerģija tiek ražota vienotā procesā ar siltumenerģijas ražošanu, SIA „Liepājas enerģija” ražotās elektroenerģijas realizācijas pakalpojuma sniegšana pirmšķietami ir pieļaujama.

Apkopojot iepriekšminēto, tā kā SIA „Liepājas enerģija” sniegtie pamatpakalpojumi – tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana – atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 1. un 2.punktam, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, kā arī tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai, KP nav iebildumu pret Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu SIA „Liepājas enerģija”.

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis

---

⁴ Sk. arī SPRK ziņojumu par Elektroenerģijas tirgu 2020.gada 2.ceturksnī https://infogram.com/el_2020-q2-1hng41vl3gjp43z?live

⁵ SPRK 11.06.2010. lēmuma Nr.1/10 “Koģenerācijas tarifu aprēķināšanas metodika” 2.17.punkts, <https://likumi.lv/ta/id/211966-kogenerācijas-tarifu-apreķinasanas-metodika>.